

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан соціально-гуманітарного
факультету
Оксана ГОМОТЮК
« 30 » *серпня* 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор
роботи
научно-педагогічної
роботи
Виктор ОСТРОВЕРХОВ
« 30 » *серпня* 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Національного наукового
інституту новітніх освітніх технологій
Ірина ВИГОДАВ ПИТЕЛЬ
« 30 » *серпня* 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Журналістська майстерність»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 06 «Журналістика»
спеціальність – 061 «Журналістика»
Освітньо-професійна програма: «Правова журналістика»

кафедра інформаційної та соціокультурної діяльності

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг	СРС (год.)	Разом (год.)	Іспит (семестр)
Денна	3	6	42	42	5	6	85	180	6
Заочна	3	6	8	4	-	-	168	180	6

30.08.2024

Тернопіль – ЗУНУ
2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 06 Журналістика спеціальності 061 Журналістика, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол №9 від 15. 06. 2022 року).

Робочу програму склала викладачка кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності Копняк-Валах Юлія Іванівна.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності, протокол № 2 від 30 серпня 2024 року.

Завідувач кафедри, к. іст. н., доцент

Ірина НЕДОШИТКО

Розглянуто та схвалено ГЗС із журналістики, протокол № 2 від 30 серпня 2024 р.

Керівник ГЗС, к. н. соц. ком.

Людмила КОМПІЯРСЬКА

Гарант ОП, к. н. соц. ком.

Людмила КОМПІЯРСЬКА

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЖУРНАЛІСТСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ»**

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «ЖУРНАЛІСТСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ»

Дисципліна – «Журналістська майстерність»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 6	Галузь знань: 06 «Журналістика»	Обов’язкова дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність: 061 «Журналістика»	Рік підготовки: Денна – 3 Заочна – 3 Семестр: Денна – 6 Заочна – 6
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма: «Правова журналістика»	Лекції: Денна – 42 год. Заочна – 8 год. Практичні заняття: Денна – 42 год. Заочна – 4 год.
Загальна кількість годин – 180	Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)	Самостійна робота: Денна – 85 год. Заочна – 168 год. Тренінг: Денна – 6 год. Індивідуальна робота – 5 год.
Тижневих годин – 12 з них аудиторних – 6		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЖУРНАЛІСТСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Дисципліна покликана навчити основам створення продукції для преси, телебачення та радіо. Поглибити знання про адаптацію медіа до умов цифрової епохи та їх інтеграцію з соціальними мережами та іншими цифровими платформами. Ознайомити слухачів курсу з специфікою, функціями та жанрово-тематичним спрямуванням у друкованих виданнях, на телебаченні та радіо. Наочно показати усі творчі, технічні, технологічні, організаційні моменти через роботу журналістів.

«Журналістська майстерність» – творча дисципліна, яка передбачає поглиблене вивчення журналістських жанрів та форм, опанування методики підготовки матеріалів з дотриманням журналістських стандартів, що базуються на принципах правдивості, неупередженості, збалансованості, доцільності, деонтології та ґрунтуються на достовірності та аргументованості відповідно до традицій української і світової журналістики.

Метою дисципліни «Журналістська майстерність» є підготовка студента, який опановує журналістський фах до практичної діяльності, допомога в тому, аби набути знання з основ журналістської майстерності, виробити вміння писати / знімати ефективні та дієві журналістські матеріали, оперативно і фахово відбирати факти для майбутніх текстів та будувати систему аргументації, оцінювати та виокремлювати деталі, знати стадії пізнавальної діяльності та стадії створення тексту, його композиційні та архітектонічні особливості, знати принципи роботи з технічними засобами.

Предметом дисципліни «Журналістська майстерність» є журналістський текст та усебічна робота з ним, зокрема жанрологія, тематичне спрямування, особливості побудови окремих елементів журналістського тексту, особливості його редагування тощо.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- сформувати ґрунтовні теоретичні знання з журналістського фаху;
- вивчити жанрологію у журналістиці;
- навчити основним етапам творчого процесу під час роботи над журналістським матеріалом в різних видах медіа;
- вивчити як українська преса і телерадіостанції впроваджують нові технології, стрімінг та інтерактивні платформи;
- проаналізувати та визначити особливості правового / правоохоронного / правозахисного тексту;
- розглянути загальні та специфічні правила, методи й техніки написання текстів на правову тематику;
- вивчити та узагальнити досвід журналістської діяльності у редакціях періодичних видань, на телебаченні, радіо, у новітніх онлайн-проектах;
- зрозуміти основні критерії творчості та форми творчої діяльності;

- засвоїти основні вимоги до факту, аргументу та авторської оцінки у журналістському матеріалі;
- залучити студентів до творчої роботи і сприяти засвоєнню ними методики професійної оцінки діяльності медіа з точки зору завдань, що стоять перед ними.

2.3. Назва та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни «Журналістська майстерність»

- ЗК 01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та професійної
- ЗК 06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 07. Здатність працювати в команді.
- ЗК 08. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Курс «Журналістська майстерність» базується на дисциплінах «Теорія і практика журналістської діяльності» та «Журналістська етика».

2.5. Результати навчання:

- ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.
- ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.
- ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.
- ПР15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.
- ПР16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ЖУРНАЛІСТСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 РЕПОРТЕРСЬКА РОБОТА: ВІД ПОШУКУ НОВИНИ ДО ПІДГОТОВКИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО ТЕКСТУ

Тема 1

Професіоналізм репортера: особливості роботи та критерії.

1. Специфіка роботи з новинами. Основні ознаки новин та принципи їх відбору.
2. Жорсткі новини та вимоги до них. Принцип економії мислення. Організація стислості та необхідність стислості. Принципи та форми побудови новин: міцні конструкції, принцип перевернутої піраміди, ємкий абзац.
3. Джерела інформації і акцентуація у роботі репортера.
4. Масштаб новини як один з критеріїв вибору джерела інформації.
5. Репортерські навички, принципи роботи та обладнання для роботи.
6. Риси характеру репортера, вміння дізнаватися, з'ясувати та «фільтрувати» цікаву інформацію.

Тема 2

Особливості факту у журналістському матеріалі.

1. Специфіка та функції факту у журналістському матеріалі. Види фактів.
2. Факт у інформаційних жанрах. Принцип побудови. Зв'язок жанру і фактологічної побудови матеріалу.
3. Факт у аналітичних жанрах. Часовий принцип побудови. Принцип протилежної побудови. Принцип побудови факту за проблемними групами.
4. Від факту до образу у художньо-публіцистичних жанрах.
5. Типізація у художньо-публіцистичних жанрах.
6. Роль уяви автора у побудові факту в матеріалах публіцистичних жанрів. Зміст та гарантії права на інформацію.

Тема 3

Композиційні форми журналістського матеріалу.

1. Сюжетно-композиційна побудова матеріалу: обумовленість з конкретним задумом.
2. Умови досягнення цілісності. Види композиції.
3. Принцип монтажної побудови. Прийом розробки мотиву.

4. Сюжет і соціальна мета матеріалу. Подієвий сюжет із «несюжетними» вкрапленнями.

5. Авторські ремарки, відступи, асоціативні зв'язки.

6. Фабула журналістського матеріалу. Демократичні стандарти взаємодії судів та ЗМІ.

Тема 4

Синтез інформаційного контенту у журналістському матеріалі.

1. Принципи побудови репортажу: роль автора, динамічність, деталь, оперативність.
2. Особливий аспект події – авторська подача.
3. Елементи репортажу. Напруга і динамізм. Зміна сцени і бекграунду. Зміна планів. Зміна темпу авторської оповіді.

Тема 5

Аналітичні елементи в інформаційних матеріалах.

1. Гібридні форми репортажу.
2. Композиційні вузли аналітичного матеріалу. Введення в проблему. Постановка проблеми. Зіткнення тези та антитези – розвиток подій.
3. Рекомендація як кульмінаційний момент.
4. «Образний орієнтир» - узагальнена оцінка, що дає можливість розширеного застосування робочої ідеї та оцінки інших аналогічних проблемних ситуаціях.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

СПЕЦИФІКА РОБОТИ НАД АНАЛІТИЧНИМИ ТА ХУДОЖНЬО-ПУБЛІЦИСТИЧНИМИ ТЕКСТАМИ

Тема 6

Специфіка інтерв'ю: психологічні аспекти креатив і ремісництво.

1. Види інтерв'ю та форми питань. Інтерв'ю за композиційним наповненням: лінійні, кільцеві, спіральні, мозаїчні. За формою роботи інтерв'юєра: активне і пасивне. Погані і хороші інтерв'юєри.
2. Правила пілотної зустрічі. Тривалість зустрічі. Місце зустрічі.
3. Використання правила приписування вдалої думки. Правило правильного погляду.
4. Правило приховування інтелекту. Правило паузи. Ієрархія цілей пілотної зустрічі: збір базової інформації про людину, фіксація відчуття легкої зацікавленості собою у співбесідника, чітка фіксація інформації про людину.

5. Створення приводу для ще однієї зустрічі.

Тема 7

Специфіка роботи журналіста у жанрі портрету. Технології створення вдалого образу.

1. Визначення портрету.
2. Структура портрету.
3. «Холодне» та «тепле» написання портрету.
4. Статична та динамічна бесіди. Види героїв портрету: «наші знайомі», «андердог», «загублені душі», «ідоли».
5. Принципи надання об'єму характеру героя портрету. Заголовок портрету.
6. Особливості композиції. Засоби досягнення динамізму у портреті: зміна дії і дія «поза сценою».

Тема 8

Журналістське розслідування: особливості методу, жанру та спеціалізації.

1. Різні наукові погляди на поняття «журналістське розслідування»: жанр журналістики чи науковий метод.
2. Наукова методологія жанру та спорідненість у пізнанні соціальних явищ.
3. Журналіст дослідник: особливості роботи в цілому, вимоги до професійного тексту журналістського розслідування.
4. Мета жанру – з'ясувати правду, проаналізувати та об'єктивно висвітлити гострі кути.
5. Проблемне та історичне журналістське розслідування.

Тема 9

Специфіка роботи журналіста інвестигейтора.

1. Особливий інтелект та майстерність в роботі журналіста інвестигейтора.
2. Специфіка накопичення необхідного матеріалу за темою, дотримання законодавчих норм.
3. Особливості цитування у журналістському розслідуванні. Його різне призначення.

Тема 10

Індивідуальна та колективна журналістська майстерність.

1. Структура редакційного колективу.

2. Умови успішної редакції. Обов'язки творчих працівників редакції – журналістського корпусу.
3. Розподіл праці: від головного редактора до відділу маркетингу та головного бухгалтера. Ланка керівництва і управління. Редакторат – редактор і його заступники, редакційна колегія, секретаріат. Виконавча ланка – редакційні відділи.
4. Специфіка галузевих відділів. Жанрові відділи. Регіональні відділи. Проблемні відділи. Функціональні відділи.
5. Пірамідальна структура редакції. Плоска структура редакції. Заохочення журналістської праці.

Тема 11

Розвиток міжнародної журналістики в Україні та світі.

1. Становлення міжнародної журналістики в Україні та країнах Європи. Новітні носії міжнародної інформації.
2. Поняття зовнішньої політики.
3. Міжнародні комерційні холдинги їх вплив на загальну культури міжнародних медіа. Теорія особистого впливу.
4. Теорія непрямого впливу. Ефект «чарівної кулі».

Тема 12

Особливості роботи журналіста в Інтернет-виданні.

1. Специфічні риси Інтернет-журналістики.
2. Характеристики електронного видання. Його переваги та недоліки у порівнянні з друкованими виданнями та аудіовізуальними медіа. Жанрова палітра Інтернет видань.
3. Техніка оформлення Інтернет видання. Структурування інформації в Інтернет виданнях.
4. Фотоматеріали та інфографіка як засоби вираження в Інтернет виданні.
5. Робота з інформагентствами та прес-службами. Посилання на першоджерела в Інтернет-виданні.
6. Копіпаст і рерайтинг. Соціальні мережі.

Тема 13

Специфічні риси телевізійної журналістики та радіожурналістики.

1. Особливості роботи журналіста-телевізійника. Текстові компоненти телевізійного матеріалу. Функції гіпертексту (ускладненого

мультитехнічного утворення), яким є текст інформаційної телепрограми.

2. Функції дикторського та закадрового тексту на радіо і телебаченні. Особливості синхронів.

3. Виразне мовлення фахівця-журналіста як складник загальної культури мовлення. Технічні показники виразного мовлення та виразного читання.

4. Властивості голосу автора на радіо та телебаченні. Дикційна і орфоепічна чистота мовлення

Тема 14

Мас-медіа України в умовах воєнного стану.

1. Особливості роботи ЗМІ України після повномасштабного вторгнення росії.
2. Створення «Єдиного марафону» на українському телебаченні.
3. Проблеми мас-медіа в умовах воєнного стану.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ «ЖУРНАЛІСТСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ» (денна форма навчання)

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Прак. зан.	Самост. робота	Інд. р-та	Тренінг	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. Вступ до спеціальності						
Тема 1. Професіоналізм репортера: особливості роботи та критерії	3	3	6	5	6	Поточне опитування
Тема 2. Особливості факту у журналістському матеріалі	3	3	6			Поточне опитування, тестові завдання
Тема 3. Композиційні форми журналістського матеріалу	3	3	6			Поточне опитування, розв'язання практичних ситуацій
Тема 4. Синтез інформаційного контенту у журналістському матеріалі	3	3	6			Поточне опитування, тестові завдання, написання

Тема 5. Аналітичні елементи в інформаційних матеріалах	3	3	6			Поточне опитування, тестові завдання, розв'язання практичних ситуацій <i>1-й модульн. контроль</i>
Змістовий модуль 2. Специфіка роботи над аналітичними та художньо-публіцистичними текстами						Поточ. опитування, редагування, тестові завдання
Тема 6. Специфіка інтерв'ю: психологічні аспекти креатив і ремісництво	4	4	6			Поточ. опитування, тести, порівняння прикладів
Тема 7. Специфіка роботи журналіста у жанрі портрету. Технології створення вдалого образу	3	3	6			Тестові завдання
Тема 8. Журналістське розслідування: особливості методу, жанру та спеціалізації	3	3	6			Тестування, поточне опитування.
Тема 9. Специфіка роботи журналіста інвестигейтора	3	3	6			Тестування, поточне опитування.
Тема 10. Індивідуальна та колективна журналістська майстерність	3	3	6			Поточ. опитування, тести
Тема 11. Розвиток міжнародної журналістики в Україні та світі	3	3	6			Поточ. опитування, тести, ситуаційні завдання
Тема 12. Особливості роботи журналіста в Інтернет-виданні	3	3	6			Оцінювання результатів презентацій
Тема 13. Специфічні риси телевізійної журналістики та радіожурналістики	3	3	6			<i>2-й модульн. контр.</i>
Тема 14. Мас-медіа України в умовах воєнного стану	2	2	7			
Загалом	42	42	85	5	6	
Підсумковий контроль				екзамен		

(заочна форма навчання)

Тема	Кількість годин				
	Лекції	Практ. заняття	Інд. робота	Тренінг	Самост. робота
Змістовий модуль 1. Вступ до спеціальності					
Тема 1. Професіоналізм репортера: особливості роботи та критерії	-	-	-	-	10
Тема 2. Особливості факту у журналістському матеріалі	-	-	-	-	10
Тема 3. Композиційні форми журналістського матеріалу	2	-	-	-	15
Тема 4. Синтез інформаційного контенту у журналістському матеріалі	2	1	-	-	15
Тема 5. Аналітичні елементи в інформаційних матеріалах	-	-	-	-	13
Змістовий модуль 2 Специфіка роботи над аналітичними та художньо-публіцистичними текстами					
Тема 6. Специфіка інтерв'ю: психологічні аспекти креатив і ремісництво	2	1	-	-	10
Тема 7. Специфіка роботи журналіста у жанрі портрету. Технології створення вдалого образу	-	-	-	-	10
Тема 8. Журналістське розслідування: особливості методу, жанру та спеціалізації	-	-	-	-	15
Тема 9. Специфіка роботи журналіста інвестигейтора	-	-	-	-	10
Тема 10. Індивідуальна та колективна журналістська майстерність	-	-	-	-	15
Тема 11. Розвиток міжнародної журналістики в Україні та світі	-	-	-	-	10
Тема 12. Особливості роботи журналіста в Інтернет-виданні	2	2	-	-	10
Тема 13. Специфічні риси телевізійної журналістики та радіожурналістики	-	-	-	-	10
Тема 14. Мас-медіа України в умовах воєнного стану	-	-	-	-	15
Загалом	8	4			168
Підсумковий контроль	Екзамен				

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття – це інтенсивна, активна робота студентів в аудиторії. Форма проведення - обговорення питань, дискусії, написання текстів чи продукування тем, перегляд і аналіз журналістських матеріалів.

Складність практичного заняття полягає у тому, що воно потребує серйозної підготовки викладача і групи, мобілізації всіх навичок та можливостей студентів, чіткості його проведення. Важливо заохотити студентів до практичного заняття, що досягається елементом новизни.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 **РЕПОРТЕРСЬКА РОБОТА: ВІД ПОШУКУ НОВИНИ ДО ПІДГОТОВКИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО ТЕКСТУ**

Тема 1

Професіоналізм репортера: особливості роботи та критерії.

1. Специфіка роботи з новинами. Основні ознаки новин та принципи їх відбору.
2. Жорсткі новини та вимоги до них. Принцип економії мислення. Організація стислості та необхідність стислості. Принципи та форми побудови новин: міцні конструкції, принцип перевернутої піраміди, емкий абзац.
3. Джерела інформації і акцентуація у роботі репортера.
4. Масштаб новини як один з критеріїв вибору джерела інформації.
5. Репортерські навички, принципи роботи та обладнання для роботи. Риси характеру репортера, вміння дізнаватися, з'ясувати та «фільтрувати» цікаву інформацію.

Завдання: Всією групою створіть концепцію інтернет-видання (назву, рубрики, формат, стиль). Продумайте можливість публікації і текстових, і відеоматеріалів. Всі студенти будуть репортерами цього видання (матеріали, які зніматимуть чи писатимуть протягом навчального року, будуть адаптовувати під формат видання)

Тема 2

Особливості факту у журналістському матеріалі.

1. Специфіка та функції факту у журналістському матеріалі. Види фактів.
2. Факт у інформаційних жанрах. Принцип побудови. Зв'язок жанру і фактологічної побудови матеріалу.
3. Факт у аналітичних жанрах. Часовий принцип побудови. Принцип протилежної побудови. Принцип побудови факту за проблемними групами.
4. Від факту до образу у художньо-публіцистичних жанрах.
5. Типізація у художньо-публіцистичних жанрах.

6. Роль уяви автора у побудові факту в матеріалах публіцистичних жанрів. Зміст та гарантії права на інформацію.

Завдання: Написати матеріал аналітичного жанру на правову, правозахисну тематику.

Тема 3

Композиційні форми журналістського матеріалу.

1. Сюжетно-композиційна побудова матеріалу: обумовленість з конкретним задумом.
2. Умови досягнення цілісності. Види композиції.
3. Принцип монтажної побудови. Прийом розробки мотиву.
4. Сюжет і соціальна мета матеріалу. Подієвий сюжет із «несюжетними» вкрапленнями.
5. Авторські ремарки, відступи, асоціативні зв'язки.
6. Фабула журналістського матеріалу. Демократичні стандарти взаємодії судів та ЗМІ.

Завдання: Продумати і написати матеріал будь-якого жанру на соціальну тему, описати принцип «розробки мотиву» на власному прикладі.

Тема 4

Синтез інформаційного контенту у журналістському матеріалі.

1. Принципи побудови репортажу: роль автора, динамічність, деталь, оперативність.
2. Особливий аспект події – авторська подача.
3. Елементи репортажу. Напрямок і динамізм. Зміна сцени і бекграунду. Зміна планів. Зміна темпу авторської оповіді.

Завдання: Знайти репортаж на правову тематику в пресі або на телебаченні. Аргументувати, чому це репортаж за основними критеріями (оперативність, авторське «я», динамізм, зміна планів, відокремлення фактів від коментарів)

Тема 5

Аналітичні елементи в інформаційних матеріалах.

1. Гібридні форми репортажу.
2. Композиційні вузли аналітичного матеріалу. Введення в проблему. Постановка проблеми. Зіткнення тези та антитези – розвиток подій.
3. Рекомендація як кульмінаційний момент.

4. «Образний орієнтир» - узагальнена оцінка, що дає можливість розширеного застосування робочої ідеї та оцінки інших аналогічних проблемних ситуаціях.

Завдання: Охарактеризувати специфіку роботи журналіста у жанрі репортажу. Проаналізувати запропоновані матеріали на актуальність, оперативність, документалізм, повторюваність тем, не повторюваність матеріалів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. СПЕЦИФІКА РОБОТИ НАД АНАЛІТИЧНИМИ ТА ХУДОЖНЬО-ПУБЛІЦИСТИЧНИМИ ТЕКСТАМИ

Тема 6

Специфіка інтерв'ю: психологічні аспекти креатив і ремісництво.

1. Види інтерв'ю та форми питань. Інтерв'ю за композиційним наповненням: лінійні, кільцеві, спіральні, мозаїчні. За формою роботи інтерв'юєра: активне і пасивне. Погані і хороші інтерв'юєри.
2. Правила пілотної зустрічі. Тривалість зустрічі. Місце зустрічі.
3. Використання правила приписування вдалої думки. Правило правильного погляду.
4. Правило приховування інтелекту. Правило паузи. Ієрархія цілей пілотної зустрічі: збір базової інформації про людину, фіксація відчуття легкої зацікавленості собою у співбесідника, чітка фіксація інформації про людину.
5. Створення приводу для ще однієї зустрічі.

Завдання: Запропонувати тему і спікера для інтерв'ю. Продумати питання.

Тема 7

Специфіка роботи журналіста у жанрі портрету. Технології створення вдалого образу.

1. Визначення портрету.
2. Структура портрету.
3. «Холодне» та «тепле» написання портрету.
4. Статична та динамічна бесіди. Види героїв портрету: «наші знайомі», «андердог», «загублені душі», «ідоли».
5. Принципи надання об'єму характеру героя портрету. Заголовок портрету.
6. Особливості композиції. Засоби досягнення динамізму у портреті: зміна дії і дія «поза сценою».

Завдання: Знайти приклади «холодного» і «теплого» портретів. Обрати героя для написання власного портрету, пропрацювати створення вдалого образу.

Тема 8

Журналістське розслідування: особливості методу, жанру та спеціалізації.

1. Різні наукові погляди на поняття «журналістське розслідування»: жанр журналістики чи науковий метод.
2. Наукова методологія жанру та спорідненість у пізнанні соціальних явищ.
3. Журналіст дослідник: особливості роботи в цілому, вимоги до професійного тексту журналістського розслідування.
4. Мета жанру – з'ясувати правду, проаналізувати та об'єктивно висвітлити гострі кути.
5. Проблемне та історичне журналістське розслідування.

Завдання: Описати основні методи збору інформації при журналістському розслідуванні. Роль першоджерела і коментарів, їх позначення у тексті.

Тема 9

Специфіка роботи журналіста інвестигейтора.

1. Особливий інтелект та майстерність в роботі журналіста інвестигейтора.
2. Специфіка накопичення необхідного матеріалу за темою, дотримання законодавчих норм.
3. Особливості цитування у журналістському розслідуванні. Його різне призначення.

Завдання: Описати роботу журналіста-інвестигейтора (стандарти, специфіка роботи та правові засади, оперативність як здатність готувати матеріал та інформувати громадян у стислі терміни)

Тема 10

Індивідуальна та колективна журналістська майстерність.

1. Структура редакційного колективу.
2. Умови успішної редакції. Обов'язки творчих працівників редакції – журналістського корпусу.
3. Розподіл праці: від головного редактора до відділу маркетингу та головного бухгалтера. Ланка керівництва і управління. Редакторат – редактор і його заступники, редакційна колегія, секретаріат. Виконавча ланка – редакційні відділи.

4. Специфіка галузевих відділів. Жанрові відділи. Регіональні відділи. Проблемні відділи. Функціональні відділи.
5. Пірамідальна структура редакції. Плоска структура редакції. Заохочення журналістської праці.

Завдання: Групове завдання: описати які редакції існуватимуть у придуманому вами ЗМІ. Розділіть функції між студентами. З'ясуйте хто від кого залежний і хто кому підпорядковується.

Тема 11

Розвиток міжнародної журналістики в Україні та світі

I. Питання для обговорення

1. Становлення міжнародної журналістики в Україні та країнах Європи.
2. Особливості зовнішньої політики.
3. Міжнародні комерційні холдинги.
4. Теорія непрямого впливу. Ефект «чарівної кулі».

Завдання: Опишіть особливості роботи власного кореспондента в іншій країні.

Тема 12

Особливості роботи журналіста в Інтернет-виданні.

1. Специфічні риси Інтернет-журналістики.
2. Характеристики електронного видання. Його переваги та недоліки у порівнянні з друкованими виданнями та аудіовізуальними медіа. Жанрова палітра Інтернет видань.
3. Техніка оформлення Інтернет видання. Структурування інформації в Інтернет виданнях.
4. Фотоматеріали та інфографіка як засоби вираження в Інтернет виданні.
5. Робота з інформантами та прес-службами. Посилання на першоджерела в Інтернет-виданні.
6. Копіпаст і рерайтинг. Соціальні мережі.

Завдання: Оберіть актуальну тему, напишіть замітку для інтернет-видання, адаптуйте її для поширення в різних соцмережах. Знайдіть приклади прес-анонсів від прес-служб чи інформантів.

Тема 13

Специфічні риси телевізійної журналістики та радіожурналістики.

1. Особливості роботи журналіста-телевізійника. Текстові компоненти телевізійного матеріалу. Функції гіпертексту (ускладненого мультитехнічного утворення), яким є текст інформаційної телепрограми.
2. Функції дикторського та закадрового тексту на радіо і телебаченні. Особливості синхронів.
3. Виразне мовлення фахівця-журналіста як складник загальної культури мовлення. Технічні показники виразного мовлення та виразного читання.
4. Властивості голосу автора на радіо та телебаченні. Дикційна і орфоепічна чистота мовлення

Завдання: Візьміть замітку, яку писали на попередньому занятті, прочитайте її в стилі і темпі випуску новин на радіо та для розважального ток-шоу на телебаченні. Попрактикуйте вправи та скоромовки для виразного мовлення.

Тема 14

Мас-медіа України в умовах воєнного стану.

1. Особливості роботи ЗМІ України після повномасштабного вторгнення росії.
2. Створення «Єдиного марафону» на українському телебаченні.
3. Проблеми мас-медіа в умовах воєнного стану.

Завдання: Охарактеризуйте проблеми із захистом інформаційного простору України під час воєнного стану. Як протистояти інформаційно-психологічній війні росії проти України.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Метою виконання самостійної роботи є дослідження і ґрунтовне вивчення основ журналістики і спроба на практиці закріпити вивчену теорію.

Виконання самостійної роботи необхідно починати з вивчення відповідних розділів підручників, навчальних посібників, наукових джерел, що наведені у переліку рекомендованої літератури, а також додаткової літератури і практичних матеріалів, які студент повинен знайти і опрацювати самостійно.

Самостійна робота необхідна для систематизації, закріплення і розширення окремих теоретичних і практичних знань з дисципліни «Журналістська майстерність». Вона дозволяє студентам опанувати необхідні практичні навички для вирішення конкретних завдань.

Мета виконання самостійної роботи – допомогти студентам глибше засвоїти теоретичний матеріал, допомогти у вирішенні практичних завдань курсу.

Самостійну роботу студенти виконують протягом вивчення дисципліни «Журналістська майстерність» з проведенням консультацій з викладачем дисципліни відповідно до графіку навчального процесу.

Самостійна робота це напрацювання студентів (тексти і відео) на різну тематику, різних жанрів та стилів (4 матеріали).

7. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ «ЖУРНАЛІСТСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ»

Метою проведення тренінгу з дисципліни «Журналістська майстерність» є створення неформального, невимушеного спілкування, яке відкриває перед групою студентів варіанти для аналізу.

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у студентській групі, ознайомленні з правилами проведення тренінгового заняття та умов підбиття підсумків.

3. Практична частина реалізується групою чи підгрупами студентів чисельністю 4-5 осіб шляхом виконання завдань чи вирішення проблемних питань тренінгового заняття.

4. Підведення підсумків відбувається шляхом обговорення результатів виконання тренінгового завдання групою чи підгрупами студентів, обміну думками з питань, винесених на тренінгове заняття.

Тема: Специфіка інтерв'ю: психологічні аспекти, креатив і ремісництво.

Порядок проведення:

(проводиться у формі тренінгу)

1. Формулювання назви проекту.
2. Постановка проблеми, підготовка анотації проекту (робота в групах).
3. Визначення цілей і задач проекту (робота в групах).
4. Розробка методів проекту (робота в групах).
5. Визначення форм оцінки, звітності і результативності проекту.
6. Основні вимоги до підготовки резюме на виконавців проекту і розподіл обов'язків по виконанню проекту.

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Журналістська майстерність» використовуються методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне оцінювання;
- презентації результатів виконання завдань та досліджень;
- підсумкове оцінювання по кожному змістовному модулю;
- оцінювання виконання самостійної роботи;
- оцінювання виконання тренінгу;
- екзамен.

9. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на практичних заняттях (кожен	Оцінюється як підсумкова робота, яка охоплює теми 1-5	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на практичних заняттях (кожен	Оцінюється як підсумкова робота, яка охоплює теми 6-14	Визначається як оцінка, отримана за виконання завдання під час тренінгу.	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання самостійної роботи.	Теоретичні питання (4 питання) – по 25 балів макс. 100 балів.

здобувач має отримати не менше 3 оцінок)		здобувач має отримати не менше 3 оцінок)				
--	--	--	--	--	--	--

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	3-14
2.	Проекційний екран	10-14
3.	Наявність доступу до мережі Інтернет (за необхідності)	1-14
4.	Ноутбук	1-14
5.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-14
6.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-14
7.	Інструменти Microsoft Office (PowerPoint і т.ін.), програми для монтажу радіодоріжок та відео	1-14
8.	Камера, мікрофон, петличка, фотоапарат	7, 9,13
9.	Диктофон, мікрофон	6,8,13

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Важливість радіо як джерела інформації під час конфліктів. Radio Universe Zaporozhzhye. URL: <https://universe.zp.ua/vazhlivist-radio-jak-dzherela-informacii-pid-chas-konfliktiv/>
2. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики. К.: Академія вільної преси, 2005.
3. Даценко Н. Пригоди на радіохвилях: історія українського радіо. Харків: Темпора, 2023. 596 с.
4. Даценко Н. Сторіччя радіомовлення та радіослухання». Український тиждень. URL: <https://tyzhden.ua/storichchia-radiomovlennia-ta-radioslukhannia/>
5. Джолос О. В. Впровадження суспільного мовлення в Україні: обізнаність та ставлення громадян. Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. -2016. 83с.
6. Дмитровський З. Є. Телевізійна інформація: теорія і практика: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002.
7. Житарюк М.Г. Соціокультурна модель журналістики: традиції і новаторство: моногр. Мар'ян Георгійович Житарюк. Львів, 2008. 416 с.
8. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. 3-тє вид. Львів: ПАІС, 2008. 276 с.
9. Каптон Рене Дж. Настанови журналістам Ассошіейтед Пресс. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2005.
10. Кость С Журналістика і творчість. Вид-во ЛНУ ім. І. Франка, Львів, 2023, 562 с.
11. Костюк Б. Майбутнє радіо: цифрове мовлення і мультимедійні програми. Радіо Свобода.
URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/25047090.html>
12. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: Підручник. К.: Знання, 2006. 628 с.
13. Лось Й.Д.. Публіцистика й тенденції розвитку світу: навч. посібн. Львів, 2008. 376 с.
14. Маєр К. Журналістика: підручник. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2022. 300 с.
15. Рендол Девід. Універсальний журналіст Пер. з англ. М. Марченко, літ. ред. І. Огієнко. – К., 2007.
- 16.

17. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, інтернет. Пер. з англ. Н. Єгоровець. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008.
18. Чубук О. Новинна журналістика і соціальні медіа: хто кого «годує» інформацією». Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 2022. С. 121-125.

Інформаційні ресурси

- Класифікація нормативних документів України. URL: <http://document.ua/nopage.html>
- Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.lib.rada.gov.ua>
- Сайт Українського мовно-інформаційного фонду. URL: <http://www.ulif.org.ua>
- www.uk.wikipedia.org
- <https://detector.media/>
- <https://imi.org.ua/>